

PŘÍRODNÍ PRVKY KRAJINNÉHO RÁZU

- 3



RNDr. Martin Culek, Ph.D.
Geografický ústav Př. Fak. MU



Příklad kontextu hodnocení: Významné typy georeliéfu v ČR

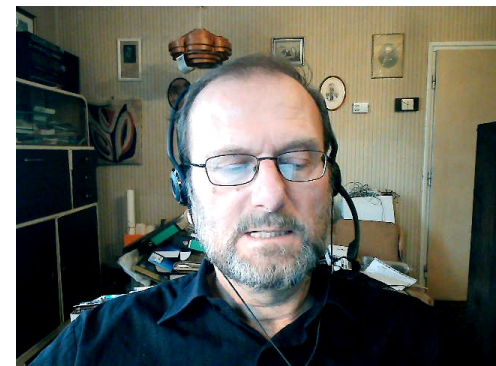
1. Georeliéf významný na republikové úrovni + proč na republikové ú.

- Horské oblasti s výjimkou
- Krasové oblasti s výjimkou
- Sopečná pohoří stratovulkánů
- Říční nivy
- Ledovcové kary
- Skalnaté hřebeny (např. buližníkové)



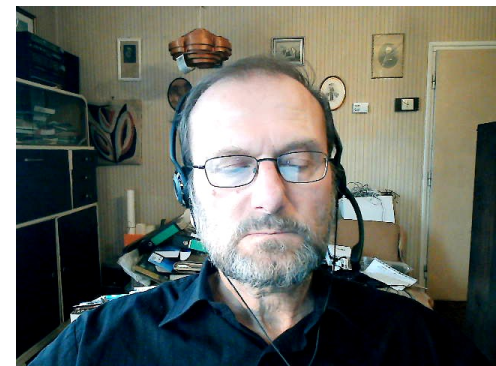
2. Georeliéf významný na středoevropské úrovni

- Skalnatá říční údolí mimo hory
- Sopečná pohoří izolovaných kuželů
- Nejvyšší pohoří Hercynie
- Zarovnané povrchy středních poloh
- Propast Macocha a Hranická

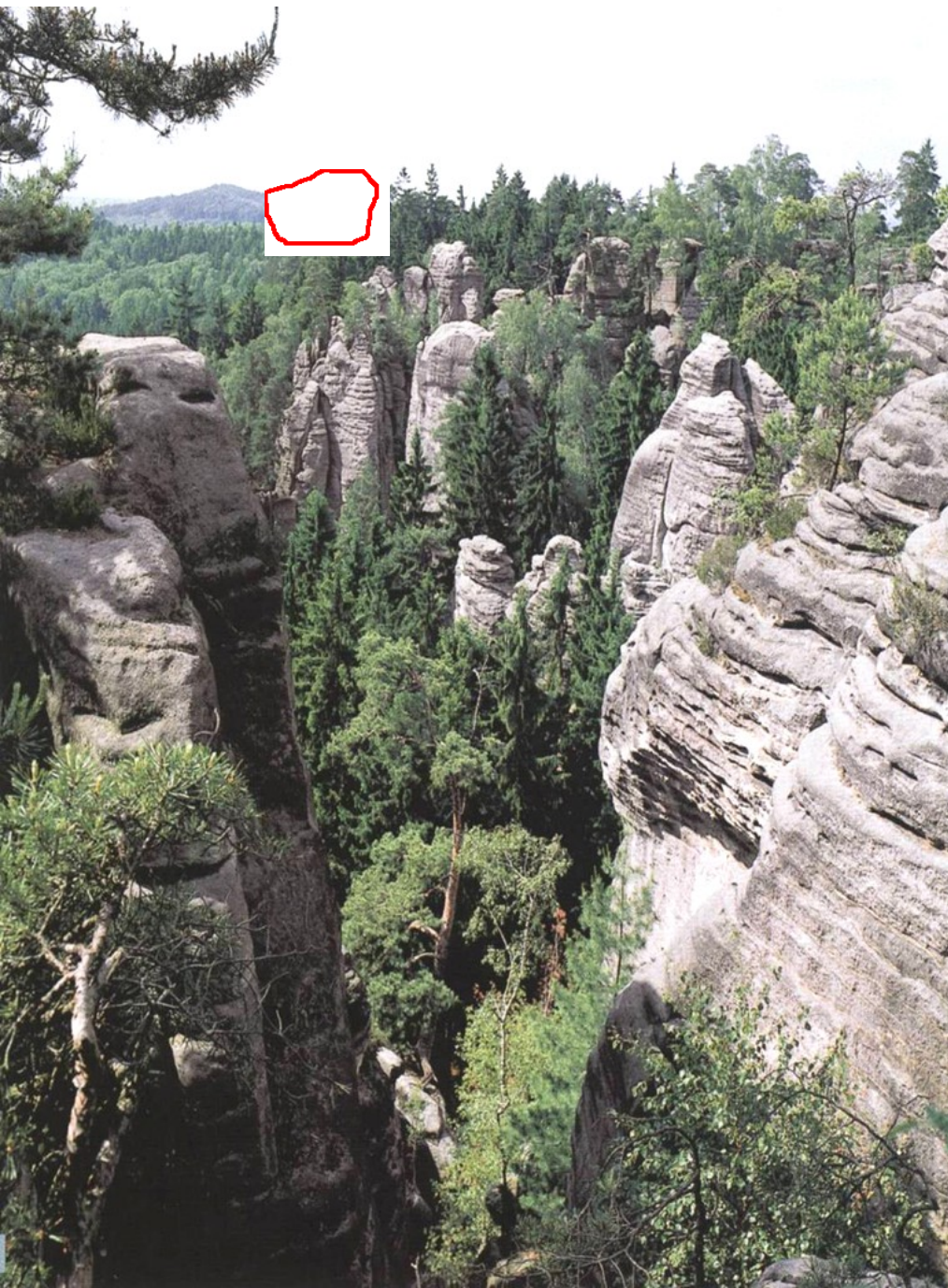


3. Georeliéf ČR významný na (celo)evropské úrovni

- Pískovcová skalní města
- Zarovnané povrchy na vrcholech vysokých pohoří (s rašeliništi)
- Severočeské hnědouhelné doly



Skalní města

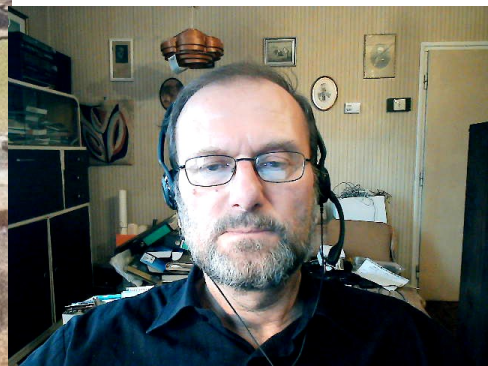








Most
- doly



Regionální a nadregionální změny georeliéfu

- Málokdy, a pak větš. zásadně a trvale:
- Odtěžení izolovaných vrchů
- Gigantické povrchové doly + výsypky
- Zatopení údolí nádrží
- Velké stavby - na vrcholech (Ještěd x Praděd)
- Opticky – mohutné stavby a VTE





Čebínka zbavená vrcholu





Tachovský vrch
u Máchova jezera





Trabice a Deblík
nad průlomem Labe



Holý vrch v Čes. Středohoří – odtěžen, v lomu skládka odpadu





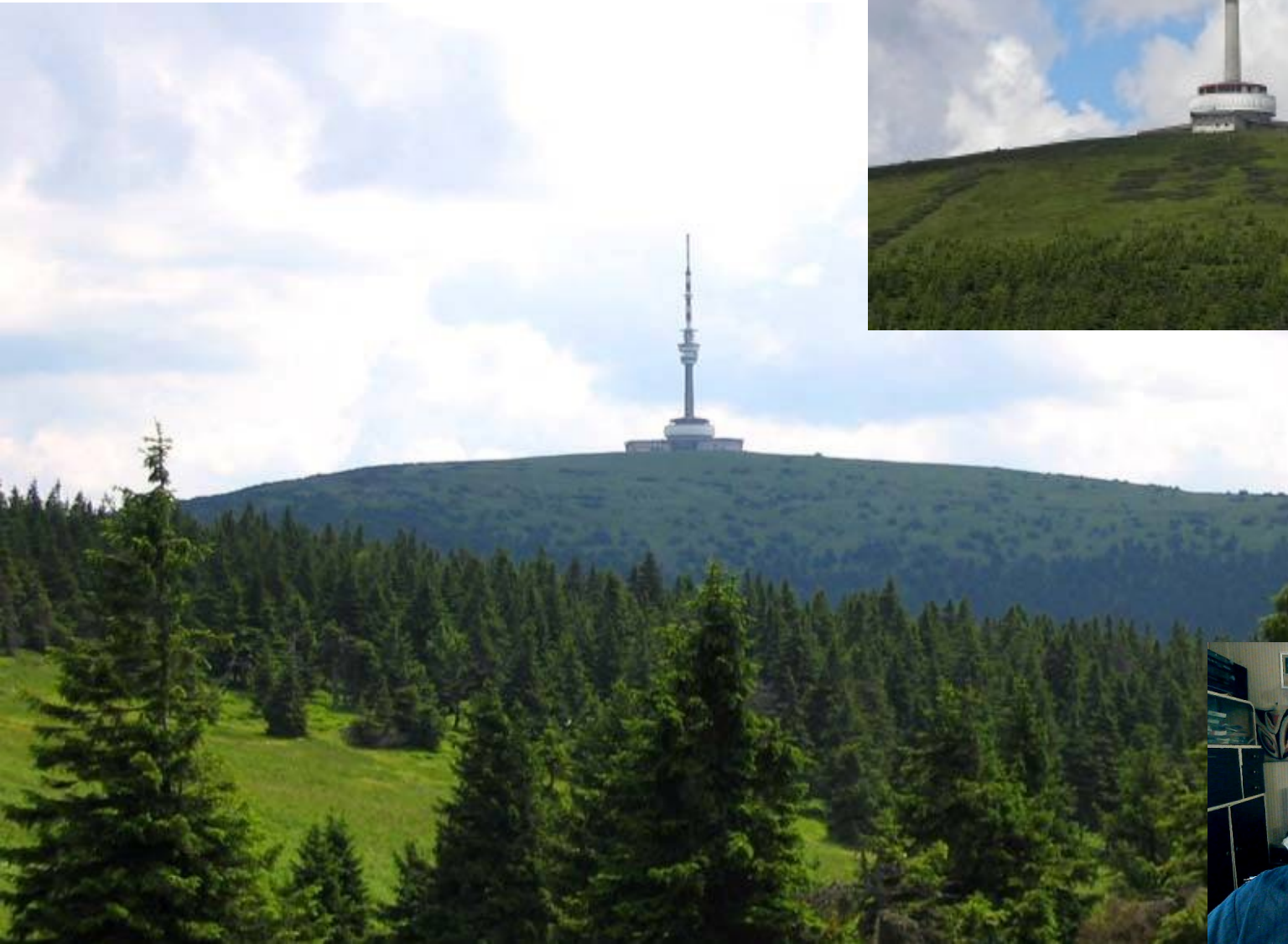
Leskoun u Mor. Krumlova



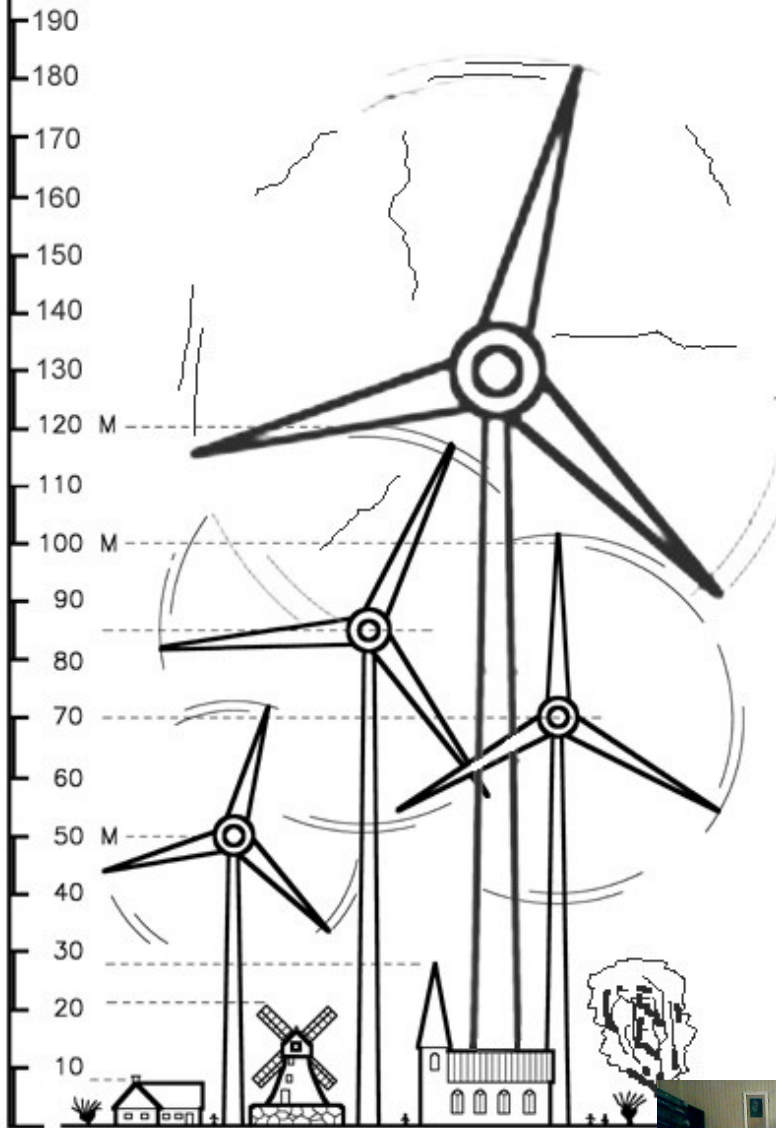
Ú.n. Želivka



Praděd









Baltské moře sv. od Rujany - VTE



Špičák u Varnsdorfu

– vizualizace z Internetu



Zdůraznění „vrcholovitosti“ vrcholu



Mezivrata 714 m









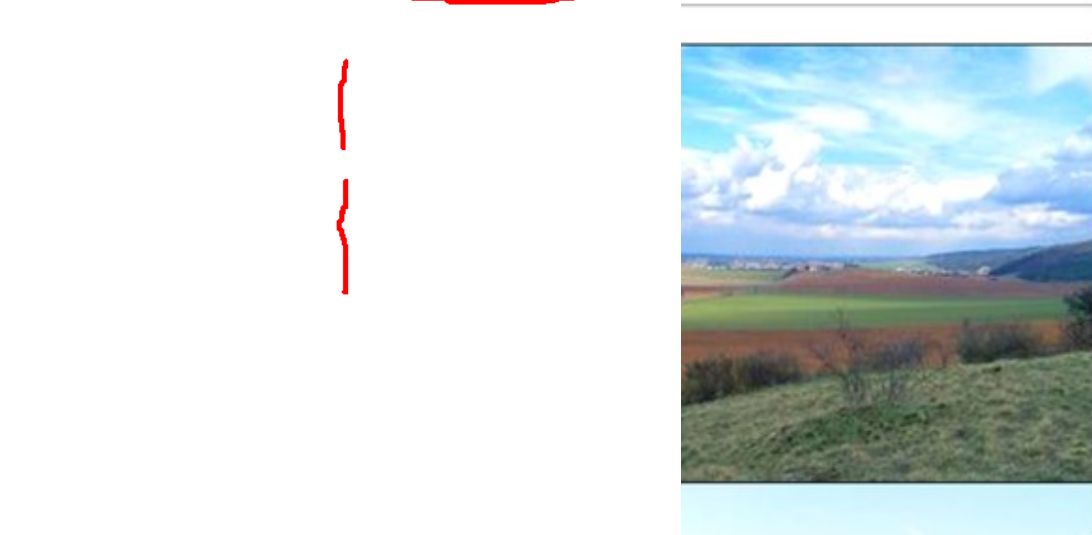

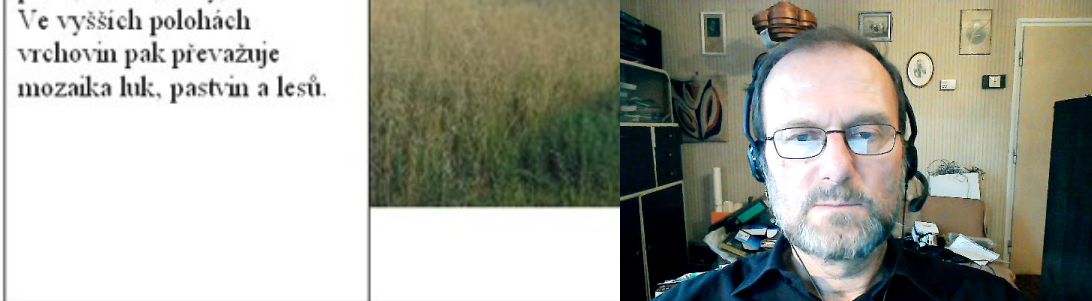
„Sofistikovaný katalog prvků krajinného rázu“

- Fa Lőw a spol. (Brno) – od r. 2007
- – hotovo 02 2010
- ??? snad publikace

- Ukázka :

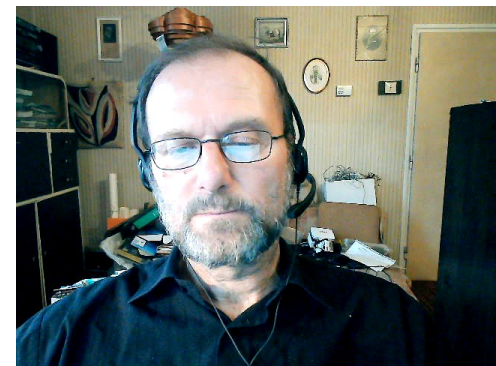


Ukázka ze „Sofistikovaného katalogu ...“

Typ znaku	Znak	Přirodní charakteristika	Historická a kulturní charakteristika	Ilustrační fotografie
 	 	 	 	
		<p>Převažují mírně členitým reliéfu pahorkatin, méně vrchovin. V podloží převažují méně odolné sedimentární horniny (flyšová souvrství, neogenní sedimenty, kvartérní sedimenty). Na odolných horninách se často jedná o zbytky starého zarovnaného povrchu. V potenciální vegetaci se krom nadmořské výšky začíná uplatňovat i expozice svahu.</p>	<p>kolísá od neolitu v nížinných pahorkatinách a úvalech až po novověk ve vrchovinách a hornatinách. V nížinných a pahorkatinách převažuje zemědělské využití – orná půda, vinice, sady, chmelnice. Ve vyšších polohách vrchovin pak převažuje mozaika luk, pastvin a lesů.</p>	 

Petrologicko-pedologické podmínky

- Projev:
- Barvou – vápence, čediče, pískovce, perm, černoze ...
- Mechanickými vlastnostmi + charakterem zvětralin – horniny skalní, poloskalní, nezpevněné – písky x jíly
- Rozdílným typickým georeliéfem
- Zprostředkovaně Rozdílným využitím (sesuvy, žula, písky)
- Jsou součástí charakteru krajiny ale s výjimkou lomů a skládek, hald nebývají měněny, nicméně ...



⇒► Rozdílný georeliéf – viz výše, např.:

- Strmé **x** mírné svahy, skalní města, sesuvy, ostré terénní hrany, strže **x** rokle, žokovité balvany, duny
- Kombinace hornin – pískovce **x** neovulkanic. sukly

• ⇒► Rozdílné využití

- – dle obdělávatelnosti – hloubka oratelné vrstvy, výskytu skal a balvanů, jílovitosti (louky)
- – dle produkčních schopností - živnosti, propustnosti (+ zamokřenosti)
- - dle nerostných surovin (kámen – lomy, vápence, pískovny, hliníky ..., zdroje pitné vody).

